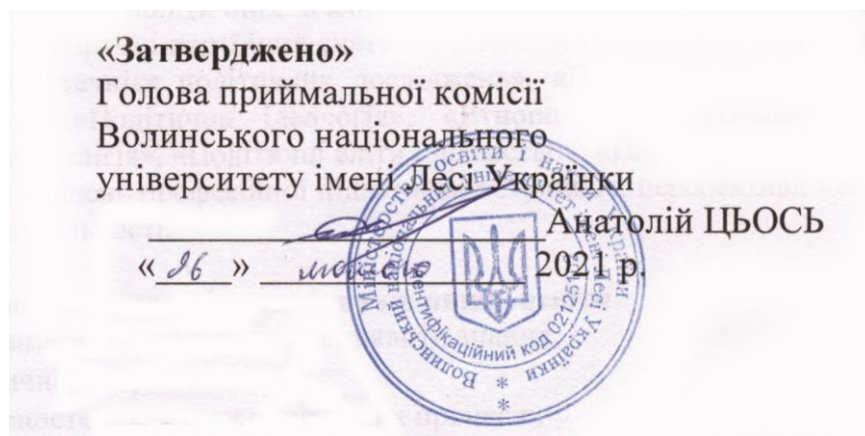

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ОС «БАКАЛАВР»,
«МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 035 «ФІЛОЛОГІЯ»

(освітня програма – «Мова і література (німецька). Переклад»)

для іноземців та осіб без громадянства**

ЛУЦЬК – 2021

1. Пояснювальна записка

Програма розрахована на абітурієнтів із освітнім ступенем «Бакалавр», «Магістр» або освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст», які вступають до Волинського національного університету імені Лесі Українки для здобуття освітнього ступеня «Магістр» зі спеціальності «035 – Філологія» освітньої програми «Мова і література (німецька). Переклад» і яким надано право складати вступний іспит з німецької мови як профілюючої дисципліни у формі **вступного випробування** відповідно до Правил прийому до Волинського національного університету імені Лесі Українки у 2021 році.

Ступінь **магістра** філології в галузі німецької мови присуджується в результаті успішного виконання студентом освітньої програми «Мова і література (німецька). Переклад» за спеціальністю «035 – Філологія» та здобуття наступних **знань та вмінь**:

- ✓ досконале володіння німецькою мовою на рівні професійного і побутового спілкування;
- ✓ володіння теоретичними знаннями про системи мов, основні лінгвістичні категорії, механізм іншомовної комунікації, а також історію, культуру, сучасні проблеми країни, мова якої вивчається;
- ✓ володіння всіма видами іншомовної мовленнєвої діяльності, основами культури усного й писемного мовлення, вміннями й навичками спілкування у різних галузях і ситуаціях відповідно до досвіду, інтересів та психологічних особливостей мовця;
- ✓ володіння навичками професійного письма в жанрах науково-академічного, довідкового, літературно-критичного, публіцистичного та популярного викладів, навичками аналізу та інтерпретації текстів гуманітарного спрямування;
- ✓ володіння знаннями про закономірності процесу навчання іноземної мови, а також зміст і особливості усіх компонентів цього процесу: цілей, методів, засобів тощо;
- ✓ володіння навичками планування різних форм організації навчання; проектування процесу навчання як системи взаємопов'язаних окремих ланок (навчальних занять), змістовно і логічно пов'язаних між собою;
- ✓ уміння обирати оптимальну структуру заняття з іноземної мови для досягнення конкретної цілі, використовувати відповідну методiku аналізу тексту як мовного зразка, конкретизувати комунікативні уміння в окремому виді мовленнєвої діяльності і підбирати вправи, які б забезпечували їх формування;
- ✓ уміння визначати мету, завдання та зміст виховного впливу, використовувати найбільш доцільні форми і методи виховного впливу на дітей різних вікових груп, учнівських та студентських колективів.
- ✓ уміння оптимально використовувати наочність, новітні інформаційні технології та інноваційні технології навчання у професійній діяльності;

- ✓ уміння проектувати системи контролю за ходом і результатами навчальної роботи учнів;
- ✓ уміння аналізувати іншомовний матеріал з точки зору труднощів його сприйняття і знаходити шляхи їх подолання;
- ✓ уміння запобігати типовим помилкам, пов'язаним з інтерференцією рідної мови, виявляти найбільш доцільні способи та прийоми семантизації лексики, введення нового граматичного матеріалу, роботи над вимовою, перевірки розуміння нового матеріалу;
- ✓ уміння користуватися науковою та науково-методичною літературою, аналізувати стан дослідження актуальних проблем професійної галузі
- ✓ володіння концепціями гуманітарних та суспільних наук та вміння користуватися методами цих наук у різних сферах педагогічної та науково-дослідницької діяльності;
- ✓ уміння адаптуватись і визначати особисті цілі, виконувати різні ролі й функції у педагогічному колективі;
- ✓ готовність до постійного підвищення освітнього рівня, потреба в актуалізації і реалізації особистісного потенціалу, здатність самостійно здобувати нові знання й уміння, здатність до саморозвитку.

Програма вступного випробування спрямовані на перевірку мовної компетенції з урахуванням вмінь та навичок, якими повинен володіти абітурієнт, який здобув освітній ступінь «Бакалавр», «Магістр» або ОКР «Спеціаліст», а саме:

- використовувати навички усного та писемного мовлення німецькою мовою на рівнях В 1 та В 2;
- застосовувати базові знання з теоретичного та загального мовознавства;
- практично застосовувати теоретичні основи курсу лексикології та методи лексикологічних досліджень;
- орієнтуватися в історії, проблематиці та актуальних напрямках німецької літератури;
- застосовувати різні стилістичні засоби німецької мови як певної системи;
- орієнтуватися в існуючих концепціях з теорії граматики у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці;
- орієнтуватися в лінгвокультурних реаліях, пов'язаних із сучасним станом розвитку Німеччини та німецькомовних країн;
- використовувати практично й процесуально методико-педагогічні вміння і навички, що передбачають викладання німецької мови як іноземної.

2. Перелік завдань

З метою зарахування вступників на навчання для здобуття ступеня «Магістр» пропонується перелік завдань, який спрямований на підготовку:

1. лінгвістичний аналіз німецькомовного художнього тексту;
2. питання з теоретичних дисциплін основної іноземної мови (німецької);
3. висловлення основною іноземною мовою (німецькою) власної точки зору на запропоновану тему / ситуацію.

Питання з практичного курсу німецької мови перевіряють мовну компетенцію за напрямками:

- граматики
- лексики

Абітурієнт повинен *продемонструвати* навички як підготовленого, так і спонтанного мовлення на будь-яку із запропонованих тем з урахуванням мовних одиниць певної тематики, вести діалоги та вільно висловлюватись у монологічній формі, бути готовими до широкого обговорення та дискусій за поданою темою.

Питання з теоретичних дисциплін охоплюють таку проблематику:

Питання з дисципліни «**Вступ до мовознавства**» охоплюють суть і природу мови, проблеми її походження, загальні закони її розвитку й функціонування та основні методи дослідження мови; систему та структуру мови, її основні рівні (фонетико-фонологічний, морфемно-морфологічний, лексико-семантичний та синтаксичний) та одиниці, що їх утворюють, функції одиниць кожного рівня та їх взаємодію; мови світу, їх класифікації (типологічна, генеалогічна). Студент повинен *продемонструвати* знання про походження та розвиток мови, зв'язок мови з мисленням, особливості функціонування мови на сучасному етапі розвитку суспільства, класифікацію мов, про мову як особливу знакову систему. Студент повинен *вміти* самостійно аналізувати мовний матеріал, визначати структурно-семантичні та функціональні особливості мовних одиниць (звуків, морфем, слів, словосполучень, речень).

Питання з дисципліни «**Теоретична граматики німецької мови**» охоплюють існуючі концепції з розвитку теорії граматики. Студент повинен *вміти* орієнтуватись і виразити свій власний підхід до існуючих теорій та концепцій з теорії граматики у вітчизняній та зарубіжній лінгвістичній теорії; демонструвати термінологічний апарат сучасної граматичної теорії, що є органічним відображенням термінологічного корпусу загальної лінгвістичної теорії.

Питання з дисципліни «**Лексикологія сучасної німецької мови**» охоплюють відомості про словниковий склад німецької мови. Студент повинен *продемонструвати* знання з теоретичних основ курсу лексикології, методів

лексикологічних досліджень. Практичні вміння полягають у порівнянні лексичних явищ з схожими лексичними явищами української мови, застосуванні набутих теоретичних знань до лексичного аналізу тексту.

Питання з дисципліни «**Стилістика німецької мови**» охоплюють основні методологічні та лінгвістичні основи стилістики як теоретичної науки; принципи організації і функціонування стилістичних засобів німецької мови як певної системи. Студент повинен *вміти* визначити зв'язки стилістики з лінгвістикою тексту; проявити свідомий відбір студентами стилістичних ресурсів сучасної німецької мови та використовувати їх у мовленнєвій діяльності.

Питання з дисципліни «**Лінгвокраїнознавство**» відображають лінгвокультурні реалії, пов'язані з сучасним станом розвитку Німеччини та німецькомовних країн. Студент повинен *продемонструвати* базові лінгвістичні знання про особливості німецькомовних реалій, певний рівень лінгвокультурологічної компетенції через актуалізацію, відбір, пояснення та систематизацію мовних одиниць – реалій життя носіїв німецької мови. Студент повинен вміти спілкуватись на лінгвокультурологічну тематику, визначену курсом, у плані актуалізації мовних одиниць-реалій; аналізувати лінгвокраїнознавчі тексти у лінгвокультурологічному та мовному аспектах.

Питання з дисципліни «**Сучасна німецька література**» відображають процеси розвитку світової літератури, окремих національних літератур. Студент повинен *продемонструвати* знання основних течій, напрямків, феноменів, постатей і творів сучасної німецької літератури; творчого шляху окремих письменників; особливостей естетичного розвитку і суспільної свідомості Німеччини; базових літературознавчих термінів, необхідних для інтерпретацій художнього твору і його місця та значення у світовому літературному процесі. Студент повинен *вміти* визначати етапи і тенденції розвитку німецькомовної літератури; пов'язувати події художнього твору з історичними подіями Німеччини; встановлювати співвідношення художнього твору та стилю літературного напрямку або течії в межах німецькомовної літератури; аналізувати і давати оцінку естетичної своєрідності того чи іншого твору німецькомовної літератури.

Питання з дисципліни «**Методика викладання іноземної мови у середніх навчальних закладах**» охоплюють сучасні теорії навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах України та закордону. Студент повинен *продемонструвати* знання суті складових частин і засобів сучасної методики як науки, методичних основ організації навчально-виховного процесу з іноземних мов у різних типах середніх навчальних закладів; творчі здібності, необхідні для практичної діяльності у школі, а також професійно-методичні вміння.

Перелік питань з теоретичних дисциплін:

1. Wortbildung. Arten der Wortbildung.

2. Die Bereicherung des deutschen Wortschatzes durch Phraseologismen. Klassifikation der Phraseologismen.
3. Entlehnungen in der deutschen und ukrainischen Gegenwartssprache.
4. Zum Begriff „Stil“ unter dem vergleichenden Aspekt. Funktionalstile. Stilzüge.
5. Stilistische Bedeutung. Stilnorm.
6. Zum Wesen der Stilfiguren. 4 Gruppen der Figuren nach W. Fleischer.
7. Tropen und Figuren der Hinzufügung.
8. Zur Definition des Begriffes „Text“. Textfunktionen.
9. Erzählperspektive, ihre Abarten und Merkmale.
10. Aufklärung. Merkmale, historische Entwicklung, kulturhistorische Einordnung.
11. Sturm und Drang. Merkmale sowie kultur- und literaturhistorische Einordnung am Beispiel von Johann Wolfgang Goethe, *Die Leiden des jungen Werther* (alternativ: Friedrich Schiller, *Die Räuber*)
12. Weimarer Klassik. Merkmale sowie kultur- und literaturhistorische Einordnung. Der Bildungsroman und Goethes *Mignon* (*Kennst du das Land, wo die Zitronen blühen*)
13. Romantik. Merkmale sowie kultur- und literaturhistorische Einordnung. Beispiel: Gedichte von Joseph von Eichendorff: *Sehnsucht*; *Der wandernde Student*; *Mondnacht*
14. Realismus. Der Gesellschaftsroman am Beispiel vom Theodor Fontane, *Effi Briest*.
15. Deutsche Kurzgeschichte (Entstehung, Themen und Formmerkmale).
16. Lyrik der Nachkriegszeit.
17. Roman der Nachkriegszeit.
18. Entwicklungstendenzen der DDR-Literatur.
19. Зміст навчання ІМ. Методи навчання ІМ (перекладні, аудіо-лінгвальний, аудіо-візуальний, усний метод Пальмера)
20. Система вправ у навчанні ІМ. Типи та види вправ.
21. Мета та зміст навчання граматики. Особливості навчання.
22. Принципи навчання граматики.
23. Навчання читання: мета, особливості, психологічні механізми.
24. Планування навчального процесу з ІМ. Види планів та їх характеристика.
25. Урок як основна форма навчального процесу з ІМ. Типи уроків. Вимоги до сучасного уроку з ІМ.

Перелік ситуацій з основної іноземної мови (німецької)

- 1 Zum Problem der echten und falschen Kameradschaft.
2. Charakteristik einer literarischen Gestalt aus der individuellen Lektüre.
3. Bildungswesen in der BRD.
4. Essgewohnheiten in Deutschland.
5. Reisen- und Urlaubstipps in Deutschland und in der Ukraine.
6. Moderne Kommunikationsmöglichkeiten.
7. Schriftsteller und Gesellschaft.

8. Eurounion? Realität. Hoffnungen. Erwartungen.
9. Deutschland nach der Vereinigung: alte und neue Bundesländer.
10. Die größten Städte Deutschlands.
11. Zum Problem der Ausländer in Deutschland.
12. Verkehrswesen in Deutschland.
13. Krieg und Frieden im Alltag und in der Literatur.
14. Liebe und Freundschaft und ihre Rolle im Leben jedes einzelnen Menschen.
15. Die Rolle der Familie und der Schule bei der Erziehung der Kinder.
16. Vorteile und Nachteile des technischen Fortschritts.
17. Zum Problem der heutigen Jugend in Deutschland und in der Ukraine.
18. Die Rolle der Frau in der Familie und in der Gesellschaft.
19. Zum Problem der Menschlichkeitsbewahrung in der deutschen Literatur.
20. Die Verantwortung des Wissenschaftlers gegenüber der Gesellschaft.
21. Vielfalt der deutschen Feste und Bräuche.
22. Meine Hauslektüre. Autoren, Gestalten, Problematik.
23. Meine Pläne und Erwartungen.
24. Ost-Westeuropa-Beziehungen und die Rolle der Jugendlichen bei deren weiteren Entwicklung und Festigung.
25. Kunst, Künstler und Mäzene.

Список літератури

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов / Л. Г. Верба. – Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Герд А. С. Введение в этнолингвистику: Курс лекций и хрестоматия / А. С. Герд. – СПб: СПбУ, 2001.
3. Іваненко С. М. Інтерпретація тексту / С. М. Іваненко. – Київ, 1998.
4. Исаев М. И. Словарь этнолингвистических понятий и терминов / М. И. Исаев. – М.: Наука, Флинта, 2001.
5. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / В. В. Коптілов. – Київ: Вища школа, 1982.
6. Кубрякова Е. С. Что такое словообразование / Е. С. Кубрякова. – М., 1985.
7. Степанова М. Д. Словообразование современного немецкого языка / М. Д. Степанова. – М.: Наука, 1969.
8. Филлмор Ч. Основные проблемы лексической семантики / Ч. Филлмор // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 12. – М. : Прогресс, 1983. – С. 74–122.
9. Филичева Н. И. Диалектология современного немецкого языка / Н. И. Филичева. – М.: Наука, 1983.
10. Ченки А. Семантика в когнитивной лингвистике / А. Ченки // Фундаментальные направления современной американской лингвистики. – М. : Изд-во МГУ, 1997. – С. 340–369.

11. Языковая картина мира и системная лексикография / Апресян В. Ю., Апресян Ю. Д., Бабаева Е. Э. и др. – М.: Языки славянских культур, 2006. – 912 с.
12. Admoni W. Der deutsche Sprachbau / W. Admoni. – Berlin, 1987.
13. Barz I. Wortbildung – praktisch und integrativ: ein Arbeitsbuch / I. Barz. – Frankfurt am Main: Lang, 2007. – 190 S.
14. Baumann B. Deutsche Literatur in Epochen / B. Baumann, B. Oberte. – München, 1985.
15. Bessmertnaja N. Übungsbuch zur Textlinguistik. Einfache Kompositionsformen / N. Bessmertnaja, E. Wittmers. – Moskau, 1979.
16. Biermann H. Texte, Themen und Strukturen. Grundband Deutsch für die Oberstufe / H. Biermann, B. Schuf. – Berlin, 2000.
17. Brinker K. Linguistische Gesprächsanalyse. Eine Einführung / K. Brinker, S. F. Sager. – Berlin: Erich Schmidt Verlag, 1989.
18. Brinker K. Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden / Klaus Brinker. – Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2001.
19. Bubyk W. N. Die Geschichte der deutschen Sprache / W. N. Bubyk. – K., 1983.
20. Donalies E. Die Wortbildung des Deutschen: ein Überblick / E. Donalies. – Tübingen: Narr, 2005. – 192 S.
21. Dressler W. Einführung in die Textlinguistik / Wolfgang Dressler. – Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1992.
22. Einführung in die Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / u. Leitung von K.-E. Sommerfeldt u. G. Starke. – Leipzig: Bibliogr. Institut, 1988. – 327 S.
23. Engel U. Deutsche Grammatik / U. Engel. – Heidelberg, 1988.
24. Engel U. Deutsche Grammatik / U. Engel. – Heidelberg, 1991.
25. Engel U. Syntax der deutschen Gegenwartssprache / U. Engel. Erich Schmidt Verlag., 2. überarb. Auflage. – Berlin, 1982.
26. Erben J. Einführung in die deutsche Wortbildungslehre / J. Erben. – [5. Auflage, durchges. und erg.]. – Berlin: E. Schmidt Verlag, 2006. – 205 S.
27. Fleischer W. Deutsche Phraseologie / W. Fleischer. – Leipzig, 1986.
28. Fleischer W. Stilistik der deutschen Sprache / W. Fleischer. – Frankfurt am Main, 1993.
29. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache / W. Fleischer, I. Barz. – Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 2007. – 382 S.
30. Fleischer W. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache / W. Fleischer, G. Michel. – Frankfurt am Main, 1993.
31. Forster H. Deutsche Literaturgeschichte / H. Forster, P. Riegel. – Band 11. – München, 1995.
32. Forster H. Deutsche Literaturgeschichte / H. Forster, P. Riegel. – Band 12. – München, 1995.
33. Geschichte der deutschen Literatur von 1945 bis zur Gegenwart / Hrsg. von W. Barner. – München, 1994.
34. Götze L. Grammatik der deutschen Sprache. Sprachsystem und Sprachgebrauch / L. Götze, E. W. Hess-Lüttich. – München: Lexikograph. Institut, 1992. – 624 S.

35. Henne H. Einführung in die Gesprächsanalyse / H. Henne, H. Rehbock. – Berlin, New York: de Gruyter, 1995.
36. Iskos A. Deutsche Lexikologie / A. Iskos, A. Lenkowa. – Leningrad, 1966.
37. Ivanenko S. Linguostilistische Analyse des Textes / S. Ivanenko, A. Karpus. – Kyjiv, 1998.
38. Latyschew L. K. Übersetzungslehre in Wort und Beispiel / L. K. Latyschew. – M., 1981.
39. Linke A. Studienbuch Linguistik / A. Linke, M. Nussbaumer, P. R. Portmann. – Tübingen: Niemeyer Verlag, 2001.
40. Moskalskaja O. Deutsche Sprachgeschichte / O. Moskalskaja. – Moskau: Hochschule, 1977.
41. Moskalskaja O. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / O. Moskalskaja. – M. : ВИСШ. ШК., 1983. – 366 S.
42. Motsch W. Deutsche Wortbildung in Grundzügen / W. Motsch. – Berlin: de Gruyter, 2004. – 458 S.
43. Pavlov V. Deutsche Wortbildung im Spannungsfeld zwischen Lexikon und Syntax: Synchronie und Diachronie / V. Pavlov. – Frankfurt am Main: Lang, 2009. – 276 S.
44. Riesel E. Theorie und Praxis der linguostilistischen Textinterpretation / E. Riesel. – M., 1974.
45. Riesel E. Deutsche Stilistik / E. Riesel, E. Schendels. – M., 1975.
46. Sanders W. Linguistische Stilistik. Grundzüge der Stilanalyse sprachlicher Kommunikation / W. Sanders. – Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1993.
47. Schwarz-Friesel M. Kognitive Linguistik heute – Metaphernverstehen als Fallbeispiel / M. Schwarz-Friesel // Deutsch als Fremdsprache. – 2004. – H. 2. – S. 83–89.
48. Schmid H. J. Englische Morphologie und Wortbildung / H. J. Schmidt. – Berlin: Schmidt, 2005. – 247 S.
49. Sommerfeld / Starke. Einführung in die Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. 3. neu bearb. Auflage. – Niemeyer Verlag, Tübingen, 1998.
50. Stepanova M. D. Grundzüge der deutschen Wortbildung / M. D. Stepanova, W. Fleischer. – Leipzig : VEB Bibliograph. Institut, 1985. – 236 S.
51. Vater H. Einführung in die Textlinguistik / H. Vater. – München: Wilhelm Fink Verlag, 1998.
52. Weisgerber L. Grundzüge der inhaltsbezogenen Grammatik / L. Weisgerber. – Düsseldorf: Schwann, 1971. – 431 S.
53. Wörterbuch der „Falschen Freunde des Übersetzers“. – M.: Русский язык, 1985.
54. Wörterbuch der deutschen Volkskunde. – Stuttgart, 1996.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Конкурсний бал вступника для здобуття ступеня магістра оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Вступні випробування відбуваються у формі тестів. Абітурієнт розв'язує 20 тестових завдань.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника: 1 рівень (високий): 200-180 балів; 2 рівень (середній): 179-160 балів; 3 рівень (достатній): 159-140 балів; 4 рівень (низький): 139-100 балів.

1 рівень (високий): 200 – 180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179 – 160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159 – 140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

4 рівень (низький): 139 – 100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Голова фахової атестаційної комісії

Лариса МАКАРУК

Відповідальний секретар
приймальної

комісії

Олег ДИКИЙ